

Sygn. akt I UK 173/14

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z odwołania H. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 października 2014 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 5 listopada 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 5 listopada 2013 r. Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie z odwołania H.W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N. w przedmiocie emerytury, na skutek apelacji organu rentowego zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.

Odwołujący się zaskarżył powyższy wyrok skargą kasacyjną w całości. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołujący się wskazał na istotne zagadnienie prawne dotyczące oceny pracy w szczególnych warunkach, które wiąże się z rozstrzygnięciem, czy dla uznania pracy za pracę w warunkach szczególnych ma znaczenie treść dokumentów pracowniczych, czy też rzeczywisty zakres czynności wykonywanych przez pracownika. Ponadto zdaniem odwołującego się skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż zaskarżony wyrok został wydany z oczywistym naruszeniem art. 184 w związku z art. 32

ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), polegającym na nieuzasadnionym przyjęciu, że odwołujący się nie spełnia przesłanki nabycia prawa do emerytury na podstawie wymienionych przepisów w postaci pracy w szczególnych warunkach. W ocenie odwołującego się Sąd Apelacyjny błędnie ocenił zeznania przesłuchanych w sprawie świadków, pomijając ich jednoznaczne twierdzenia co do zakresu obowiązków wykonywanych przez odwołującego się oraz przywiązał zbyt dużą wagę do dokumentów pracowniczych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że jako sąd kasacyjny nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, a skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Wniesiona w sprawie skarga nie wykazała znaczenia jej rozstrzygnięcia dla realizacji tej publicznoprawnej funkcji skargi kasacyjnej, względnie potrzeby ujednolicenia orzecznictwa sądów powszechnych i rozwoju jurysprudencji.

Jeśli więc wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, przez odwołanie się do art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., jak w rozpoznawanej sprawie, wskazuje na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to w uzasadnieniu wniosku (sporządzonym odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (wyrok Sądu Najwyższego z

17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNP 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02 LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też postanowienie Sądu Najwyższego z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Przedstawiona przez odwołującego się kwestia nie spełnia wskazanych wyżej wymogów w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Sformułowane we wniosku zagadnienie prawne zostało już wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Wskazać w tym zakresie można chociażby na odnoszące się do reguł dowodzenia w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych orzeczenia Sądu Najwyższego: uchwały Sądu Najwyższego: z 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, LEX nr 14625, z 21 września 1984 r., III UZP 48/84, LEX nr 14630 i z 27 maja 1985 r., III UZP 5/85, LEX nr 14635 oraz wyroki: z 8 czerwca 2011 r., I UK 393/10, LEX nr 950426; z 23 lutego 2010 r., II UK 188/09, LEX nr 590237; z 22 października 2013 r., III UK 144/12, LEX nr 1455745.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołujący się powołał się również na art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga przytoczenia stosownych argumentów, uwzględniających specyfikę tej podstawy warunkującej pozytywne rozpoznanie wniosku podmiotu wnoszącego skargę kasacyjną. Pojęcie „oczywistości” mieści się w sferze obiektywnej i łączy się z powinnością wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2007 r., I CSK 100/07, niepubl.; z dnia 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, Lex 560541). Nawet w przypadku uwzględnienia uzasadnienia podstaw skargi nie można uznać, że jest ona oczywiście uzasadniona w zaprezentowanym rozumieniu. Istotne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Z uzasadnienia skargi kasacyjnej nie wynika oczywista zasadność w przedstawionym powyżej znaczeniu. Sąd Najwyższy nie widzi sprzeczności z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, ani oczywiście błędnej, widocznej na pierwszy rzut oka wykładni lub widocznego w taki sposób niewłaściwego zastosowania prawa, a tylko w takiej sytuacji wskazana przesłanka uzasadnia przyjęcie skargi. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi sprowadza się do podważania oceny dowodów dokonanej przez Sąd drugiej instancji. Wywody skarżącego stanowią w istocie polemikę z oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami faktycznymi, co, zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., nie podlega kontroli kasacyjnej. Zauważyć jednak można, że dokonując oceny zebranego materiału dowodowego Sąd Apelacyjny oceniał jego całokształt, nie tylko dokumenty znajdujące się w aktach osobowych, lecz także zeznania świadków.

Ponadto argumentacja podnoszona w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oderwana jest od stanu faktycznego sprawy, bowiem uzasadnienie wniosku opiera się na twierdzeniu, że praca odwołującego się na stanowisku kierownika zespołu rozruchowego była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach, co sprzeczne jest z ustaleniami Sądu Apelacyjnego.

Twierdzenie to jest jednak jednoznaczne z oparciem skargi o ustalenia faktyczne nieprzyjęte w podstawie zaskarżonego wyroku. Natomiast w podstawie skargi kasacyjnej nie podniesiono zarzutów naruszenia przepisów postępowania. Skuteczne zgłoszenie zarzutu kasacyjnego dotyczącego naruszenia prawa materialnego wchodzi zasadniczo w rachubę tylko wtedy, gdy ustalony w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi zastrzeżeń (wyrok Sądu Najwyższego z 26 marca 1997 r., II CKN 60/97, OSNC 1997 nr 9, poz. 128; wyrok Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2012 r., II UK 319/11, LEX nr 1229814).

Niezależnie od tego można także wskazać, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, budzi poważne zastrzeżenia. W dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.